

Over werk - n.a.v. de Verklaring van 30 november 2019, krijtlijn 6

Broechem, 26 september 2020

Als ik werk zeg, bestaat de kans dat je denkt aan toffe projecten, aan vriendelijke collega's en dankbare klanten, aan moe maar tevreden thuis komen, of rustig kunnen eten met je gezin.

Die kans bestaat. Maar ze is klein. De kans is groter dat je denkt aan tijdgebrek en ademnood, aan zinloze vergaderingen, aan cliënten die je van het kastje naar de muur moet sturen of scheve procedures.

Misschien denk je aan zware lasten tillen. Aan steeds dezelfde bewegingen maken. Aan pijn. Misschien denk je aan niet toekomen op het einde van de maand. Aan niet mogen werken, aan moeten solliciteren, aan moeten bewijzen dat je een uitkering waard bent, aan niet weten wat zeggen als je de vraag krijgt: 'wat doet gij'?

Er zijn dus die positieve verhalen. Er zijn mensen die zich heel goed voelen op hun werk, die hun geld verdienen met wat ze het allerliefste doen. Er zijn mensen die zich gewaardeerd voelen en een fijne balans ervaren met hun privéleven. Er zijn ondernemers die bewust heel andere keuzes maken en organisaties die echt goed voor hun personeel zorgen.

Maar dat zijn de uitzonderingen. De welwillenden. De geluksvogels ook wel - die zulke bewuste keuzes kunnen maken, omdat ze bepaalde talenten hebben, een bijzonder diploma, of de financiële ruimte hebben, omdat ze in die bepaalde sector werken, omdat ze blank zijn, gezond zijn.

Pleasant werk, dat én interessant én gezond én zinvol én goed betaald is én ruimte laat voor andere activiteiten, dat lijkt nu eenmaal niet voor iedereen weggelegd, niet voor alle beroepen. Het is een luxe, een privilege. Voor veruit de meeste mensen en beroepen ligt de lat lager, op "werkbaar" werk. Ze maken een afweging tussen stress of loon, overbelasting of voldoening, tussen zinloosheid of sociaal contact.

Maar hoe weeg je die tegen elkaar op? Een onhaalbare deadline, een vervelende vergadering of een beetje rugpijn op het eind van de dag? Neem je

dat erbij? En hoever ga je daarin? We hebben allemaal liever slecht werk dan geen werk. En zo gaat die lat al snel naar beneden.

Dat gaat ten koste van onze verzorgenden, schoonmakers, bouwvakkers, leerkrachten. Ten koste van hun lijf, ten koste van hun nachtrust of de tijd voor hun gezin. Maar het gaat ook ten koste van onze samenleving. Want als de lat te laag ligt, nemen we niet alleen schade aan onszelf erbij, maar ook schade aan anderen. Het treft ons allemaal wanneer die lat te laag ligt, als patiënten, als gebruikers, als leerlingen, als bewoners, als burgers van deze wereld. In tal van sectoren worden structurele maatschappelijke problemen dag in dag uit herhaald en in stand gehouden - van het schenden van grondrechten als huisvesting en privacy, tot het opbranden en vervuilen van onze planeet.

En we krijgen die problemen niet opgelost. Want voor elke stem van burgers of consumenten - voor elke stem die vraagt om verandering, zijn er tien, honderd, duizend stemmen die zwijgen, die voortdoen, die wegstijgen. Omdat de lat nu eenmaal te laag ligt. Dat geldt voor apothekers en vuilnismannen, voor journalisten en ambtenaren, voor de operatoren van Shell en Coca Cola, en de programmeurs van Facebook.

Precies daar, bij die lat, ligt een nieuwe richting voor werk, en voor een samenleving waarin werk bijdraagt aan welzijn en emancipatie. Die lat moet omhoog. Voor iedereen. De kwaliteit van werk moet beter, om ons samenleven te verbeteren.

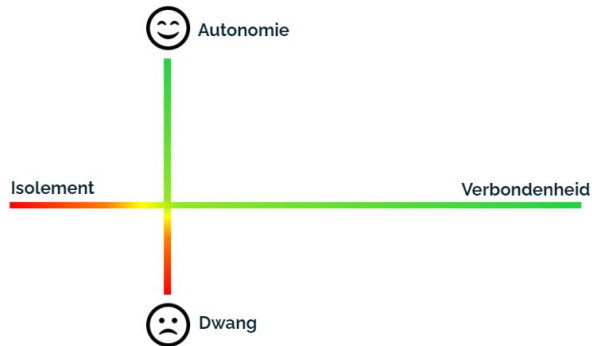
We zeggen dat we zorgzamer willen zijn voor elkaar. En zorgzaam zijn, dat is werk. Dat is tijdsintensief, arbeidsintensief. Je werk goed en aandachtig doen, dat kost tijd en moeite. Dat moet je willen doen.

We zeggen ook dat we zorgzamer willen zijn voor onze planeet. En ook dat is werken. Spullen herstellen, hergebruiken, delen, afvalvrij winkelen, maar ook fietsen en groenten gaan kopen bij de boer, dat kost allemaal tijd en moeite.

Dat lukt niet in de wereld van vandaag, waar mensen werken omdat ze moeten, en al die nadelen voor lief nemen. Wie al op haar tandvlees zit, kan niet goed genoeg zorgen voor anderen. En wie iets doet dat hij niet echt wil, wil helemaal geen moeite of aandacht investeren. Daarom moet die lat omhoog, tot aan gewenst, gewild, plezant werk voor iedereen. Zodat die broodnodige zorgzaamheid kan gedijen.

Pleasant work is about what you can, want and need, about the possibility of making choices and setting boundaries. The less freedom - for the sake of your salary, your contract, your health or what else - the less chance of pleasant work.

But pleasant work is also - perhaps even more - about what others want and need. Colleagues, users, neighbors, even people on the other side of the planet. They all have an interest in the choices you make. Pleasant work is therefore also about the possibility of hearing from them.

With the first letters of these words you play the word DIVA. That I find a fun word, a fun image. That is also my wish for today: let us be high and demanding, like a diva. Let us demand for ourselves and for each other what is needed, in order to work in autonomy and connectedness.

That is work without obligation - free from maintenance. So that you can stop, when you need it. Without the huge differences between statutes and contracts, between the function or the other, between working and not working. So that you can change, when you need it. Without the full-time norm of 40 hours, or 30 or however much. So that you can be as careful as you wish.

Pleasant work is work with intrinsic motivation, because you feel addressed. With accessible information, so that you and all those involved know what you are doing, and what the impact of it is. With accessible decisions, where you have a voice as an employee, but also as a user, as a neighbor, as a citizen.

Pleasant work is in all freedom decided together. Let us be high and demanding, but let autonomy and connectedness be the divas demanding.